

Редакційна колегія

Голова редакційної колегії:

Янковська Лариса Анатолівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», Україна

<https://orcid.org/0000-0003-1855-0169>

Редакційна колегія:

Освітні/педагогічні науки:

Ružinská Eva, PhD, Assoc. Prof. - Academic worker, Institute of Technology and Business in České Budějovice, Faculty of Corporate Strategy, Czech Republic.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2554-3012>

Бадер Світлана Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри дошкільної та початкової освіти, ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка", Україна

<https://orcid.org/0000-0002-9225-423X>

Беляєв Сергій Борисович, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-1272-2038>

Данилевич Мирослава Василівна, доктор педагогічних наук, професор

Професор кафедри фітнесу та рекреації, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-1285-392X>

Завидівська Ольга Ігорівна, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-1809-9972>

Козібрда Лариса Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання, НУ «Львівська політехніка», Україна

<https://orcid.org/0000-0001-8232-425X>

Криштанович Світлана Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології, Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-2147-9028>

Лялюк Галина Миколаївна, доктор педагогічних наук, доцент, кафедра теоретичної психології, Інститут управління, психології та безпеки, Львівський державний університет внутрішніх справ, Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-4819-6247>

Починкова Марія Миколаївна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін, професор, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна

<https://orcid.org/0000-0002-1383-7470>

Цехмістер Ярослав Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, Директор Українського медичного ліцею Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-7959-3691>

Шерман Михайло Ісаакович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри комп'ютерних наук та програмної інженерії Херсонського державного університету, Україна

<http://orcid.org/0000-0001-5120-620X>

Шуба Людмила Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління фізичною культурою та спортом, Національний університет «Запорізька політехніка», факультет управління фізичною культурою та спортом, Україна

<http://orcid.org/0000-0002-8037-4218>

Jeyakumar Nathan Robert - Assoc. Prof., Dr., Ph.D., M.Phil., Guest profesor EIDV Slovakia, Faculty of Business, Multimedia University, Melaka, Malaysia

<https://orcid.org/0000-0002-0897-0015>

Palisziewicz Joanna, Prof., nadzw. SGGW., dr. hab., Warsaw University of Life Sciences, Warsaw, Poland

<https://orcid.org/0000-0002-6250-0583>

Гуманітарні науки:

Левченко Валерій Валерійович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри українознавства, Одеський національний морський університет, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-6907-7768>

Салата Галина Володимирівна, доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій, Київський національний університет культури і мистецтв, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-2673-8463>

Присяжнюк Олексій Миколайович, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-3727-5350>

Окорокова Віра Вікторівна, доктор філософських наук, професор кафедри всесвітньої історії та методології науки, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-0661-4313>

Дзвінчук Дмитро Іванович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування, директор Інституту гуманітарної підготовки та державного управління, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-6391-3822>

Добролюбська Юлія Андріївна, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії та методології науки, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-3564-854X>

Наталія Іванівна Голубенко, кандидат філологічних наук, доцент, кафедри, Київський національний лінгвістичний університет, Україна

<http://orcid.org/0000-0002-4850-721X>

Юксель Гаяна Заїрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології і журналістики, Науково-навчальний Інститут філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (м. Київ, Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-0894-7544>

Янковська Жанна Олександрівна, доктор філологічних наук, професор, Професор кафедри філософії та культурного менеджменту, Національний університет «Острозька академія», Україна

<https://orcid.org/0000-0002-7846-2796>

Соціальні і поведінкові науки:

Пинда Юрій Володимирович, доктор економічних наук, професор, декан факультету готельно-ресторанної справи та туризму, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», Україна

<https://orcid.org/0000-0002-6092-6679>

Семчук Жанна Віталіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Приватний вищий навчальний заклад «Львівський університет бізнесу та права», Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-4868-7716>

Янковська Л. А., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», Україна

<https://orcid.org/0000-0003-1855-0169>

Horská, Elena, Prof., Dr., Ing., Dr.h.c., Faculty of Economics and Management, Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovakia

<https://orcid.org/0000-0003-2457-3068>

Бадер Антон Васильович, доктор політичних наук, доцент, директор навчально-наукового інституту історії, міжнародних відносин і соціально-політичних наук, Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна

<https://orcid.org/0000-0002-3670-5753>

Piwowski Juliusz, dr, rector, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego w Krakowie „Apeiron”, Польща

<https://orcid.org/0000-0002-9196-1194>

Перфільєва Анастасія Олександрівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин, доцент кафедри міжнародних відносин і аудиту, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Україна

<https://orcid.org/0000-0001-9828-3704>

Войтенко Олена Василівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, Київський національний торговельно-економічний університет, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-9407-4574>

Заверуха Ольга Ярославівна, кандидат психологічних наук, викладач кафедри практичної психології та педагогіки навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-2701-2215>

Угрин Ольга Георгіївна, кандидат психологічних наук, доцент, Львівський державний університет внутрішніх справ, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-5811-2927>

Право:

Сопільник Любомир Іванович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права і процесу, фінансового та інформаційного права, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», Україна.

h-індекс: 2 (Scopus)

<https://orcid.org/0000-0001-6581-7255>

Сопільник Ростислав Любомирович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри судуострою, прокуратури та адвокатури, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», Україна.

<https://orcid.org/0000-0001-9942-6682>

Скоромний Ярослав Ігорович, доктор юридичних наук, професор кафедри судуострою, прокуратури та адвокатури, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», Україна

<http://orcid.org/0000-0002-4067-710X>

Гудима Віталій Валерійович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри судуострою, прокуратури та адвокатури, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», Україна

Гудима Віталій Валерійович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри судуострою, прокуратури та адвокатури, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», Україна

<https://orcid.org/0000-0001-6708-3910>

Корнієнко Дмитро Миколайович, доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного права і процесу, фінансового та інформаційного права, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», Україна

<http://orcid.org/0000-0003-2481-1679>

Завальна Жанна Вікторівна, доктор юридичних наук, професор. Професор кафедри цивільно-правових дисциплін, Харківський національний університет

імені Василя Назаровича Каразіна, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-5226-2550>

Старинський Микола Володимирович, доктор юридичних наук, професор. Професор кафедри цивільно-правових дисциплін, Сумський державний університет, Україна

<http://orcid.org/0000-0003-2661-5639>

Публічне управління і адміністрування

Sułkowski Łukasz, doktor habilitowany, profesor, profesor, Katedra Zarządzania Instytucjami Szkolnictwa Wyższego, Instytut Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Польща

<http://orcid.org/0000-0002-1248-2743>

Vicen, Vlastimil, Dr, Prorektor pre bezpečnosť a ochranu, Vysokej školy ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave (VŠEMv): Bratislava, Словаччина

<https://orcid.org/0000-0002-1336-5549>

Кожина Алла Василівна, доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління інформаційною політикою, Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-5697-8145>

Брич Василь Ярославович, доктор економічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури, Західноукраїнський національний університет, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-4277-5213>

Криштанович Мирослав Франкович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, Національний університет «Львівська політехніка», Україна

h-index: 2 (Scopus), 5 (WoS)

<https://orcid.org/0000-0003-1750-6385>

Решота Олена Анатоліївна, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом факультету управління фінансами та бізнесу Львівського національного університету імені Івана Франка, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-4308-764X>

Лікарчук Наталія Василівна, доктор політичних наук, професор кафедри державного управління, Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна.

<https://orcid.org/0000-0001-0001-7119-439X>

Navickas Valentinas, Prof., DrSc., Honor. Prof., Kaunas University of Technology, Lithuania

<https://orcid.org/0000-0002-7210-4410>

№ 17 (2023): Академічні візії

Опубліковано: 2023-03-01

Освіта/Педагогіка

Аналіз дилемних аспектів організації та проведення дистанційного навчання в медичних закладах освіти України в період воєнного стану: способи вирішення

Олег Андрійович Повч, Віктор Михайлович Сидоренко, Олександр Борисович Біляков-Бельський, Інна Гарольдівна Дікова

 PDF

Модернізація системи медичної освіти України в умовах дистанційного навчання

Максим Володимирович Попов, Вікторія Юріївна Ільїна-Стогнієнко, Інна Вікторівна Сисоєва

 PDF

Розвиток філологічної освіти в Україні в умовах діджиталізації та цифровізації освітнього процесу

Інна Володимирівна Холод, Валентина Анатоліївна Гончарук, Оксана Олександрівна Стоколос-Ворончук

 PDF

Цифрова трансформація наукової діяльності в закладах вищої медичної освіти в умовах євроінтеграції

Юлія Василівна Тиравська, Володимир Володимирович Тюпа, Юлія Володимирівна Тимошенко

 PDF

Аналіз сучасних вимог щодо впровадження освітніх технологій у процес підготовки фахівців сектору безпеки

Олексій Миколайович Демченко

 PDF

Теоретичні та методичні основи ролі викладача у формуванні інтелектуального студентського соціуму

Кирило Вадимович Решетилів

 PDF

Цифрові інструменти Google для української освіти: використані можливості в умовах війни

Людмила Олександрівна Варяниця, Олена Миколаївна Шевченко, Валентина Іванівна Петросова

 PDF

Цифровізація освітніх послуг у країнах ЄС: нові можливості

Марина Михайлівна Ячменик, Марина Ярославівна Велущак, Аліна Анатоліївна Балабай

 PDF

Оцінка успішності здобувачів вищої освіти у персоналізованому дистанційному навчанні

Інна Володимирівна Холод, Тетяна Анатоліївна Лисенко, Ганна Зіновіївна Штангрет

 PDF

Синергетичний підхід у формуванні соціально-діагностичної компетентності

Лілія Володимирівна Кононенко, Галина Олександрівна Котломанітова

 PDF

Особливості формування цифрової компетентності майбутніх фахівців з цивільної безпеки

Мирослав Франкович Криштанович, Ярослав Іванович Середюк

 PDF

Розвиток художньо-естетичних орієнтирів студентів коледжів засобами хореографічного мистецтва: тренди, моделі, орієнтири

Цянь Чжин

 PDF

Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти України з використанням технологій дистанційного навчання

Леся Миколаївна Конопляник, Юлія Юріївна Пришупа, Ольга Олександрівна Коваленко

 PDF

Особливості організації дистанційного навчання у процесі фахової підготовки науково-педагогічних працівників ЗВО України (аналіз досвіду країн ЄС)

Лариса Валеріївна Філіппова, Інна Веніаминівна Бесеганич, Дарина Русланівна Мовчан, Олег Борисович Колесник

 PDF

Психолого-педагогічний аналіз кліпового мислення як феномена сучасності

Оксана Анатоліївна Жукова, Володимир Олександрович Павлов, Алла Миколаївна Лукіячук, Олена Павлівна Яковліва

 PDF

Аналіз сучасних методів навчання у процесі викладання біології в умовах війни: деякі аспекти цифрової трансформації освітнього процесу

Тетяна Іванівна Гедзур, Віра Йосипівна Белчгазі, Петро Васильович Вайда

PDF

Освіта впродовж життя: потреба чи вимога часу?

Ганна Степанівна Паньків

PDF

Тенденції розвитку філологічної освіти в Україні в умовах диджиталізації

Оксана Білецька, Інна Холод, Віта Кириченко

PDF

Теоретико-методичні концепти трансформації сучасної філологічної освіти та науки України

Надія Володимирівна Стрелок, Євгенія Миколаївна Мітькіна, Алла Олексіївна Варламова

PDF

Інноваційні моделі підготовки здобувачів вищої освіти в галузі фізичного виховання та спорту

Христина Євгенівна Шавель, Юлія Степанівна Бойко, Людмила Степанівна Соколенко

PDF

Деякі практики кращого світового досвіду дистанційного навчання: до питання організації освітнього процесу в медичних закладах освіти України на тлі масштабної військової агресії

Ганна Юріївна Будко, Оксана Олександрівна Марусич, Неоніла Іванівна Корильчук, Олена Вікторівна Мазур

PDF

Європейська та світова практика академічної мобільності для інноваційного розвитку освітнього простору України

Галина Бартбеківна Черушева, Світлана Григорівна Колесник, Софія Олегівна Довбня

PDF

Аналіз проблеми управління якістю освіти в умовах диверсифікації освітнього простору в Україні

Марія Миколаївна Ворник, Інеса Євгенівна Мельник, Оксана Іванівна Скоробагатська

PDF

Європейський вимір сучасних психолого-педагогічних наук в умовах війни та глобальних викликів XXI століття (український досвід)

Ірина Вікторівна Чернова, Тамара Олексіївна Пушкарьова, Інна Петрівна Краснощок

PDF

Розвиток цифрових компетентностей здобувачів вищої освіти в Україні в сучасних реаліях

Лариса Валеріївна Філіппова, Тетяна Ігорівна Коробейнікова, Алла Михайлівна Михалюк

 PDF

Функціонування фемінітивів у фаховому мовленні

Юлія Володимирівна Ласкава, Микола Васильович Стасик

 PDF

Модернізація філологічної освіти та науки в Україні в контексті діджиталізації

Наталія Михайлівна Бандрівська, Інна Володимирівна Холод, Наталія Сергіївна Осіпенко

 PDF

Особливості навчання математиці на дисциплінах вільного вибору в ЗВО в умовах дистанційної освіти

Людмила Василівна Драгієва

 PDF

Вища медична освіта України у 2023 році: відповіді на виклики сучасності

Неоніла Іванівна Корильчук, Оксана Юріївна Руда, Ірина Олегівна Боровик

 PDF

Щодо підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх офіцерів у реаліях війни (українська відповідь на виклики часу)

Євгеній Олександрович Черновол, Павло Володимирович Сливенко

 PDF

Інноваційні освітні технології: європейський досвід, особливості впровадження в підготовку науково-педагогічних працівників України

Ольга Олександрівна Вишник, Світлана Олександрівна Лавренко, Олена Анатоліївна Поліщук, Світлана Олексіївна Примиська

 PDF

Модернізація процесу підготовки викладачів фізичного виховання у вищих навчальних закладах України: стандарти, інноваційні моделі

Леонід Валентинович Котенджи, Іванна Петрівна Дека, Сергій Володимирович Бойченко

 PDF

Фонетична складова підготовки майбутніх учителів німецької мови під час дистанційного навчання у закладах вищої освіти України: виклики енергетичної кризи, інноваційні прийоми викладання

Валентина Михайлівна Гутник, Ельвіра Сидорівна Бондаренко

 PDF

Актуальні питання інклюзивної освіти: основні вектори

Ольга Анатоліївна Комар, Валентина Степанівна Пісняк

 PDF

Вплив реклами на алкогольну адикцію студентської молоді: результати емпіричного дослідження

Світлана Михайлівна Вдович, Леся Несторівна Зельман, Ганна Богданівна Павлишин-Кошова

 PDF

Проблеми та перспективи цифрової трансформації освіти: психолого-педагогічний аспект

Людмила Йосипівна Петришин, Ольга Олексіївна Почуєва, Марина Анатоліївна Лемещук, Валентина Георгіївна Звоздецька

 PDF

Аналіз рівня розвитку цифрової компетентності учасників освітнього процесу: виклики воєнного часу

Звенислава Любомирівна Бандура, Ярослава Ярославівна Кріль, Світлана Віталіївна Дудник

 PDF

Практична реалізація інноваційних технологій навчання у закладах вищої освіти України в умовах енергетичної кризи: відповідь на сучасні виклики

Михайло Михайлович Вакерич, Ярослава Степанівна Гасинець, Тетяна Іванівна Гедзур

 PDF

Аналіз сучасних освітніх технологій та методик навчання в медичних закладах вищої освіти України

Оксана Юріївна Руда, Наталія Петрівна Сухоставець, Світлана Валеріївна Приходченко

 PDF

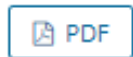
Диджиталізація вищої педагогічної освіти України: вектори розвитку підготовки освітніх менеджерів

Наталія Вікторівна Стаценко, Оксана Іванівна Скоробагатська, Тетяна Іванівна Горобець

 PDF

Стратегії розвитку промислових підприємств у світлі глобалізаційних процесів

Роман Гармаш

Аналіз впливу маркетингових комунікацій на споживачів в ритейлі: переваги та недоліки інтегрованої маркетингової стратегії

Олег Герчаківський

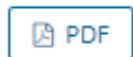
Аналіз сучасних проблем публічного управління економікою крізь призму російської військової агресії проти України

Світлана Анатоліївна Супруненко, Станіслав Васильович Которобай, Ольга Сергіївна Рєва

Антикризове регулювання економіки у 2023 році: до питання реалізації стратегії енергетичної безпеки України

Антон Вячеславович Полухін, Людмила Миколаївна Михайлова, Ірина Віталіївна Семенишина, Анатолій Володимирович Чернявський

Визначення стратегічних пріоритетів управління системним розвитком закладів охорони здоров'я

Руслан Ростиславович Августин, Олег Володимирович Стахів

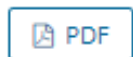
Комплексна методика застосування квантових обчислень для оптимізації мобільних мереж на основі штучного інтелекту

Сергій Михайлович Цяпа

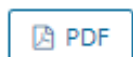
Управління конкурентоспроможністю трудового потенціалу підприємств в умовах невизначеності

Дмитро Мурський, Денис Фак, Тарас Біляк, Володимир-Любомир Білик, Степан Тесля

Аналіз сучасних тенденцій автоматизації системи моніторингу результативності менеджменту підприємства

Євген Вікторович Буряк, Ольга Аркадіївна Кравчук, Тетяна Валеріївна Лобунець

Роль соціальних мереж в інбаунд маркетинговій стратегії для стартапів

Анна Вікторівна Вербицька, Лариса Валентинівна Бабаченко, Ірина Володимирівна Лисенко

 PDF

Економічні орієнтири України в контексті перспектив розвитку світової економіки у 2023-2024 роках

Дмитро Миколайович Васильківський, Тетяна Євгеніївна Трубнік, Марія Дмитрівна Бикова

 PDF

Щодо розвитку цифрових технологій в фінансовому секторі (український кейс)

Тетяна Федорівна Сундук, Вікторія Геннадіївна Бабенко-Левада, Олег Анатолійович Скорба, Алла Олегівна Чорновол

 PDF

Особливості та економіка електронної торгівлі: досвід для України в умовах економічної нестабільності

Юрій Володимирович Головчак, Катерина Сергіївна Куцька, Інна Олександрівна Залецька, Людмила Володимирівна Прокопець

 PDF

Моделювання бізнес-процесів організації: сутність, складові та методологія впровадження в умовах формування глобальної економіки стійкого розвитку

Ірина Георгіївна Фадеева, Наталія Володимирівна Орлова, Вікторія Вікторівна Макарова

 PDF

Effective advertising as a tool for building a sustainable brand

Almnshdawy Hussain Abdualee

 PDF

Податкова амністія як інструмент легалізації активів: вітчизняний та зарубіжний досвід

Ярослав Васильович Шевчук, Інна Борисівна Висоцька, Юрій Ярославович Візняк, Ольга Миколаївна Піхоцька

 PDF

Порядок здійснення господарської діяльності в умовах воєнного стану: аспекти правової регламентації

С. В. Серебряк

 PDF

Теоретико-методологічні засади становлення та розвитку юридичного документознавства в Україні

Роман Олександрович Скидан, Віктор Станіславович Сезонов, Наталя Миколаївна Ястремська

 PDF

Правовий механізм публічних закупівель в оборонній сфері України

Олена Василівна Гулак, Олена Вікторівна Артеменко, Олександр Петрович Світличний

 PDF

Правовий режим воєнного стану: аналіз законодавства України

Олена Юхимівна Синявська, Мар'яна Василівна Повалена, Надія Русланівна Носевич

 PDF

Правові інструменти розвитку волонтерства в Україні: на виклики воєнного часу

Сергій Степанович Яремчук, Анна Вікторівна Семенюк-Прибатень, Володимир Іванович Адамовський

 PDF

Теоретико-правове обґрунтування реалізації адвокатом принципу верховенства права

Yaroslav Muzyka

 PDF (English)

Взаємодія правоохоронних органів з органами місцевої влади та місцевого самоврядування у період української революції 1917–1921 рр.

О.В. Забожчук

 PDF

Вплив цифровізації на міграційні процеси: правові аспекти

Наталя Петрівна Голота, Руслан Іванович Михайлов, Маргарита Олегівна Машталір

 PDF

Визначення міжнародно-правового статусу біженців у сучасних воєнних реаліях (український досвід)

Тетяна Кузьмівна Дацюк, Віктор Олексійович Мирошніченко, Наталя Василівна Волченко

 PDF

Розвиток філологічної освіти в Україні в умовах діджиталізації та цифровізації освітнього процесу

*Холод Інна Володимирівна¹, Гончарук Валентина Анатоліївна²,
Стоколос-Ворончук Оксана Олександрівна³*

Опубліковано	Секція	УДК
22.03.2023	Освіта/Педагогіка	371.134: 81-11 (477):004.9

DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7774459>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. Соціально-економічні зміни, процес глобалізації та інтернаціоналізації освіти, розвиток інформаційного суспільства, мобільність ринку праці в усьому світі вимагають розвитку національної системи освіти відповідно до світових стандартів і суспільних потреб. Проте всі зміни варто розглядати як постійний процес, що потребує системного підходу й взаємодії всіх учасників мовної освіти для досягнення позитивного результату. За останні кілька років інформаційні технології значно змінили спосіб, яким ми отримуємо й обробляємо інформацію, а також змінили вимоги до фахівців, зокрема до тих, хто працює з філологічними науками й дисциплінами. У статті зосереджено увагу на дослідженні нових можливостей, що відкриваються для здобувачів вищої освіти і викладачів філології завдяки діджиталізації та цифровізації. Проведено аналіз основних інноваційних змін, що пропонуються для ефективного розвитку філологічної освіти в Україні. Визначено, що використання комп'ютерних програм й інтернет-ресурсів, віртуальних класів, мобільних додатків є одним із головних шляхів поліпшення якості мовної освіти. Проаналізовано також недоліки діджиталізації, зокрема проблему доступності технологій і ризик зниження якості навчання мови і літератури внаслідок широкого використання цифрових технологій і не врахування традиційних методів навчання. Інноваційна складова є важливим фактором успіху в сучасних умовах. Саме тому введення інноваційної освіти, що означає використання інноваційних методів і технологій навчання, – необхідне для ефективного розвитку. Стаття містить рекомендації щодо вибору оптимальних стратегій розвитку філологічної освіти в умовах діджиталізації. Основними стратегіями, які слід використовувати в сучасній філологічній освіті, є такі: когнітивна, компетентнісна, особистісно-орієнтована та комунікативна. Комбіноване їх

¹ доктор філософії, старший викладач кафедри української та іноземних мов, факультету менеджменту та права, Вінницький національний аграрний університет, вулиця Сонячна, 3, Вінниця, Вінницька область, 21000, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-1748-936X>

² кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання, факультету філології та журналістики, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Садова вулиця, 2, Умань, Черкаська область, 20300, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-7323-0590>

³ кандидат філологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи, КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського», вул. Дорошенка, 70, Львів, 79000, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-0834-9085>

використання в освітньому процесі сприятиме значному підвищенню рівня знань і навичок у здобувачів освіти, а також мотивуватиме їх до подальшої навчальної діяльності.

Ключові слова: філологічна освіта, тенденції розвитку, цифрові технології, оцифрування, інноваційні методи.

Development of philological education in Ukraine in conditions of digitalization and digitalization of the educational process

Annotation. Socio-economic changes, the process of globalization and internationalization of education, the development of the information society, the mobility of the labor market around the world require the development of the national education system in accordance with global standards and public needs. However, all changes should be considered as a continuous process that requires a systematic approach and interaction of all participants in language education to achieve a positive result. Over the past few years, information technology has significantly changed the way we receive and process information, as well as changed the requirements for professionals, in particular, those working with philological sciences and disciplines. The article focuses on the research of new opportunities that are opened up for students and teachers of philology due to digitization and digitalization. An analysis of the main innovative changes proposed for the effective development of philological education in Ukraine was carried out. It was determined that the use of computer programs and Internet resources, virtual classes, mobile applications is one of the main ways to improve the quality of language education. The disadvantages of digitalization are also analyzed, in particular the problem of technology availability and the risk of a decrease in the quality of language and literature education due to the too wide use of digital technologies and too little attention to traditional teaching methods. The innovative component is increasingly an important success factor in modern conditions. That is why the introduction of innovative education, which means the use of innovative teaching methods and technologies, is necessary for effective development. The article contains recommendations for choosing optimal strategies for the development of philological education in the conditions of digitalization. The main strategies that are proposed to be used in modern philological education are cognitive, competence, personality-oriented and communicative. Their combined use in the educational process will contribute to a significant increase in the level of knowledge and skills of students, as well as motivate them to further educational activities.

Keywords: philological education, development trends, digital technologies, digitization, innovative methods.

Вступ

У зв'язку зі стрімким розвитком технологій і діджиталізацією сучасного світу виникає потреба в розвитку філологічної освіти. Зокрема, необхідно розуміти мовні й культурні відмінності в умовах глобалізації та швидкого розвитку інтернет-комунікацій, а також уміти ефективно використовувати інформаційні ресурси цифрового світу.

Розвиток філологічної освіти в Україні в умовах діджиталізації потребує нових підходів й інструментів для викладання і навчання мови, літератури й культури. Діджиталізація дає змогу розширити можливості доступу до знань та інформації, сприяє розвитку креативності й підвищенню ефективності навчання.

Питання розвитку філологічної освіти в сучасних умовах діджиталізації вивчали зарубіжні й вітчизняні вчені. Зокрема, І. Харченко у своїй праці досліджував

теоретичний і практичний розвиток філологічної освіти в Україні та країнах Європейського Союзу. Він зазначив, що розвиток і впровадження ІТ-технології є засобом досягнення головної мети освітнього процесу – виховання гуманістично розвиненої особистості, здатної на самоусвідомлення і самовдосконалення [6].

Зі свого боку О. Сухомлин у своєму дослідженні визначила, що цифрова компетентність як інструмент інформаційної діяльності й каталізатор розвитку особистості є найважливішою умовою успішної діяльності сучасних фахівців філологічної галузі. На сьогодні майже кожен фахівець повинен мати навички створення та обробки складної інформації, системного й критичного мислення, прийняття рішень на основі багатьох критеріїв, розуміння сутності процесів, гнучкість до нової інформації, здатність до творчого мислення, виявлення і вирішення реальних проблем у цифровому світі [5].

А. Певсе і Л. Макаренко у своїй статті розкрили основні аспекти дидактичного потенціалу цифрових технологій у професійній підготовці фахівців філологічного профілю, які залежать від багатьох чинників, зокрема особистісних якостей здобувачів освіти, інформаційно-освітнього середовища, взаємодії здобувачів освіти з викладачем тощо [3].

Мета статті – аналіз процесу розвитку філологічної освіти в Україні в умовах діджиталізації та цифровізації освітнього процесу.

Результати

Цифрова трансформація освіти є не лише інструментом й орієнтиром, але й глобальним явищем, яке суттєво впливає на якість, форми і методи організації навчальних процесів, а також на перспективи розвитку систем і концепцій навчання. Україна як держава, що активно інтегрується в глобальну спільноту й піддається впливу глобалізаційних процесів, потребує реалізації трансформацій у сферах інфраструктурного забезпечення освітніх процесів, щоб відповісти на виклики цифрової епохи [4, с. 12].

Одним із головних напрямів розвитку філологічної освіти в Україні є використання цифрових технологій у навчальному процесі. Це можуть бути інтерактивні вправи, онлайн-курси, відеоуроки, вебінари й інші електронні матеріали, що дозволяють ефективно вивчати мову і літературу [1, с. 136]. Крім того, цифрові технології дають змогу збільшити доступність освіти, зокрема, для людей з обмеженими можливостями або жителів віддалених регіонів.

Для того, щоб полегшити отримання, зберігання, пошук і використання інформації, важливо застосовувати в навчальному процесі стратегії, що містять набір певних операцій і кроків для вирішення конкретної проблеми [10, с. 18].

Важливо також використовувати новітні підходи у філологічній освіті, як-от: когнітивний, компетентнісний, особистісно-орієнтований і комунікативний. За допомогою будь-якого із цих підходів педагог матиме можливість зрозуміти індивідуальні особливості кожного здобувача освіти [8, с. 207]. Наприклад, когнітивний підхід дає змогу педагогу усвідомити, як навчити здобувачів освіти адаптувати навчальну діяльність до своїх потреб і можливостей [5].

До когнітивних стратегій навчання належать такі [7, с. 38]:

- уточнення і перевірка інформації – процеси, корисні для того, щоб дізнатися більше деталей із конкретної теми й переконатися в правильності певних даних;
- індуктивний висновок – логічний процес виведення загального висновку на підставі детальних спостережень, фактів або прикладів;
- дедуктивне мислення – процес логічного виведення певного конкретного висновку із загального принципу, закону або теорії;

- запам'ятовування – процес збереження інформації в пам'яті.

Рис.1. Основні складові цифровізації філологічної освіти

Джерело: власна розробка автора

Результати досліджень свідчать про ефективність комбінування всіх чотирьох підходів у процесі навчання філологічної освіти, а не вибору однієї конкретної моделі. Здобувачі освіти віддають перевагу активним й інтерактивним завданням, тобто коли вони можуть бути рівноправними учасниками навчального процесу. Для цього ефективним є поєднання сучасних цифрових технологій із новітніми підходами викладання [9, с. 59].

Найбільш поширені ресурси у філологічній освіті на сьогодні наведені в *Таблиці*. Ці ресурси допомагають здобувачам філологічної освіти покращити свої мовленнєві навички й підвищити фахову компетентність.

Таблиця 1

Цифрові ресурси для філологічної освіти та їх характеристики

Ресурс	Характеристика
Duolingo	Безкоштовний мобільний додаток для вивчення мов. Надає можливість учити понад 30 мов і має інтерактивні вправи, курси й ігри.
Google Translate	Безкоштовний онлайн перекладач, що дозволяє перекладати тексти й голосові повідомлення на понад 100 мов. Можна використовувати на комп'ютері й мобільному пристрої.
Grammarly	Англomовний сервіс для перевірки граматики й орфографії. Може бути використаний як додаток для браузера, вебсайту або мобільного застосунку.
Oxford English Dictionary	Онлайн словник англійської мови, що містить понад 600 000 слів, фраз і походжень слів.

JSTOR	Цифрова бібліотека для досліджень у галузі гуманітарних наук, що містить понад 12 мільйонів академічних статей і книг.
TED Talks	Безкоштовні відео з виступами експертів із різних галузей, що пропонують ідеї і думки для вдосконалення мовних навичок і розширення культурної грамотності.
Academia.edu	Онлайн платформа для академічних досліджень, що дозволяє знайти статті й дослідження в галузі гуманітарних наук.
Project MUSE	Електронний репозиторій для досліджень у галузі гуманітарних наук і соціальних наук, що містить понад 700 журналів і 60 000 книг.

Джерело: складено автором на основі аналізу [9].

Важливо також забезпечити викладачам філологічних дисциплін необхідну кваліфікацію і знання із цифрових технологій для того, щоб вони ефективно застосовували їх у навчанні й допомагали здобувачам вищої освіти у цьому. Зміна підходів до навчання мови і літератури вимагає нових компетентностей від викладачів і студентів [2, с. 393]. Дослідження показують, що для ефективного використання цифрових технологій у філологічній освіті необхідні нові навички, зокрема, знання з програмування, створення цифрового контенту та редагування медіа [11, с. 90].

У сучасному суспільстві знання цифрових навичок належать до необхідних базових компетенцій, разом з умінням писати, читати й рахувати [3, с. 142]. Уміння застосовувати цифрові інструменти для розв'язання повсякденних завдань і швидко опановувати нові технології – одне з ключових вимог до кваліфікованого фахівця, зокрема в галузі філології [12, с. 6460].

Загалом філологічна освіта в умовах діджиталізації в Україні потребує розвитку нових напрямів, що дозволять здобувачам освіти успішно вивчати мови, літературу й інші дисципліни такого профілю у світі швидкого розвитку технологій. До основних напрямів розвитку належать [6, с. 73]:

- 1) розвиток електронних бібліотек й архівів. Оскільки велика кількість матеріалів зберігається в електронному вигляді, здобувачам вищої освіти необхідно мати доступ до цифрових бібліотек й архівів для вивчення та аналізу текстів;
- 2) забезпечення доступу до онлайн-курсів і вебінарів від провідних викладачів і вчених із мовознавства та літературознавства. Це дасть можливість здобувачам освіти дізнатися про новітні тенденції в галузі й вивчати філологічні дисципліни з провідними фахівцями в цій галузі;
- 3) використання соціальних мереж для підвищення інтерактивності й залучення здобувачів вищої освіти до вивчення філологічних наук (наприклад, можна створити групи в соціальних мережах для дискусій та обговорення літературних творів, а також розміщувати там матеріали для самостійної роботи здобувачів освіти);
- 4) розвиток критичного мислення та аналітичних навичок здобувачів вищої освіти, зокрема здатності критично оцінювати інформацію, яку вони знаходять у мережі Інтернет.

Дотримуючись цих напрямів розвитку, філологічна освіта в Україні матиме змогу найближчим часом вийти на новий рівень, а також надавати знання і навички здобувачам вищої освіти за допомогою інноваційних ресурсів і підходів.

Висновки

Отже, діджиталізація – невід’ємна частина розвитку сучасної освіти, зокрема філологічної. Упровадження цифрових технологій у навчальний процес сприяє підвищенню якості освіти, мотивації здобувачів вищої освіти й ефективності навчання шляхом використання інтерактивних підручників, електронних бібліотек та інтерактивних курсів.

Важливо забезпечити необхідний рівень комп’ютерної грамотності викладачів і здобувачів вищої освіти, а також належний розвиток цифрової інфраструктури в університетах. Також варто пам’ятати про значущість гуманітарних компетенцій, які є не менш важливими в умовах цифрової ери. Тому розвиток філологічної освіти в умовах діджиталізації потребує інтеграції цифрових технологій із традиційними методами навчання і збереження гуманітарного компонента навчального процесу.

Список використаних джерел

1. Карташова Л., Пліш І. Цифровий порядок денний розвитку освіти: спрямованість на формування цифрових компетентностей. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»*. 2020. № 1 (11). С. 135–139.
2. Крамаренко І., Фонарюк О., Зацерківна М. Цифровізація освіти – нові виклики та перспективи. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 2 (7). С. 392–404.
3. Макаренко Л.Л., Певсе А.А. Дидактичний потенціал цифрових технологій у системі професійної підготовки фахівців філологічного профілю. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2022. № 88. С.140–147.
4. Сахно О.В. Цифрова компетентність і технології для освіти: принципи та інструменти. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 6 (195). С. 10–14.
5. Сухомлин О. Цифрова компетентність здобувачів вищої філологічної освіти в умовах сучасних запитів суспільства: ціннісний аспект. *Молодь і ринок*. 2022. № 2(200).
6. Харченко І.І. Теоретичні та прикладні аспекти розвитку філологічної освіти в Україні та в країнах Європейського Союзу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. № 38 (1). С.73–75.
7. Jalilbayli O. B. Forecasting the prospects for innovative changes in the development of future linguistic education for the XXI century: the choice of optimal strategies. *Futurity Education*. 2022. No. 2 (4). P. 36–43.
8. Kessler G. Technology and the future of language teaching. *Foreign Language Annals*. 2018. No. 51. P. 205–218.
9. Kharitonenko L. Innovations and traditions in Ukrainian language teaching at the educational establishments of Ukraine: cases, models of the future. *Futurity Education*. 2022. No. 2(1). P. 57–71.
10. Olimov S. S., Mamurova D. I. Information Technology in Education. *Pioneer: Journal of Advanced Research and Scientific Progress*. 2022. No. 1 (1). P. 17–22.
11. Susanna V. Information and Communication Technologies in Education. *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*. 2022. No. 6. P. 89–93.
12. Upadhyay R. K. Approaches and Methods to Language Teaching: A Review. *Palarch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*. 2020. No. 17 (6). P. 6459–6467.